

Kallelse

Produktionsstyrelsen kallas till sammanträde

Tid: Torsdagen den 21 september 2017, kl. 17.30

Plats: Emiliagården, Ljusterö

Övrig information:

Lättare förtäring kommer att serveras i anslutning till sammanträdet

Gunnar Fristedt
Produktionsstyrelsens ordförande

Sara Salminen
Nämndsekreterare

Dagordning

1. Upprop och fastställande av dagordning
2. Val av justerare samt tid för justering
3. Produktionsstyrelsens delårsbokslut per 2017-08-31
4. Information från verksamheterna
  - a. Övergripande
  - b. Utbildning
  - c. Vård och Omsorg
5. Delegationsbeslut i Produktionsstyrelsen
6. Inkomna skrivelser
7. Övriga frågor

Tjänsteutlåtande

Produktionsförvaltningen

Datum 2017-09-12

Dnr PS 2017/0090-041

Till Produktionsstyrelsen

Delårsbokslut augusti 2017 – inklusive prognos 2017

Beslutsförslag

1. Godkänna delårsbokslut per den 31 augusti 2017 samt att överlämna detsamma till Kommunstyrelsen.
2. Uppdra till produktionschefen att till sammanträdet 2017-10-24 redovisa konsekvensbeskrivna förslag på åtgärder, så att budget i balans kan uppnås

Bakgrund

Produktionsstyrelsen redovisar per den 31 augusti 2017 ett ackumulerat resultat på -3 970 tkr vilket är en avvikelse på -3 902 tkr mot periodiserad budget och motsvarar ca -0,6 % av ackumulerad omsättning. Samma period föregående år redovisade Produktionsstyrelsen ett ackumulerat resultat på -7 272 tkr. Produktionens samlade intäkter för perioden är 696 169 tkr vilket är 1 496 (0,2 %) bättre än budgeterat och 8 578 tkr mer intäkter än samma period föregående år. Kostnaderna uppgick sammanlagt till -700 139 tkr som är -5 398 tkr (0,8 %) sämre än budget och -5 270 tkr mer än föregående år. Personalkostnaderna ligger på 69 % av omsättningen ca en procentenhet lägre än föregående år. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på -5 000 tkr vilket är -5 000 tkr sämre än budgeterat och motsvarar ett negativt resultat på -0,48 % emot budgeterad omsättning.

Förvaltningens slutsatser

Den negativa avvikelsen i prognosen för produktionsstyrelsens verksamhetsområden finns på några enheter inom vård- och omsorgsområdet samt inom utbildningsområdet. Analyser och arbete med att vidta åtgärder har inletts.

Prognosen för investeringar ligger fast på 4 000 tkr då merparten av alla investeringar sker under hösten.

Bilaga

Produktionsstyrelsens delårsbokslut per 31 augusti 2017

Kent Henningson
Produktionschef

Erik Lanner
Controller

Verksamhetsberättelse delårsbokslut augusti 2017

Produktionsstyrelsen

Nämndversion

Ordförande: Gunnar Fristedt

Förvaltningschef: Kent Henningson

Viktiga händelser

- Lokal- och platsbrist i centrala för- och grundskolor
- Övertagandet av friskolan Prolympia till kommunal drift
- Skötseln av badplatser spår och leder övergår i privat regi
- Beslut om att utöka gymnasiet med en klass samt lokaltillskott i paviljonger
- Auktorisationsavtal för vuxenutbildningen upprättas
- Satsning på digitalisering i vården genom projektet DigIT fortsätter

Ekonomisk sammanfattning

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Budget 2017	Prognos 2017	Budget- avvikelse	Utfall 2016	Period-budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse
Verksamhetens intäkter							
Avgifter	0			978	0	461	461
Övriga intäkter	1 040 686	1 042 188	1 502	1 047 221	694 673	695 708	1 035
Summa intäkter	1 040 686	1 042 188	1 502	1 048 199	694 673	696 169	1 496
- Varav interna intäkter				971 328		649 971	
Verksamhetens kostnader							
Personalkostnader	-712 583	-716 353	-3 771	-723 960	-476 309	-482 079	-3 771
Lokalkostnader	-108 467	-109 870	-1 404	-116 046	-72 376	-73 779	-1 404
Kapitalkostnader	-2 841	-3 751	-910	-910	-3 544	-2 804	-910
Köp av verksamhet	-3 533	-5 166	-1 632	-5 859	-2 355	-3 667	-1 632
Övriga kostnader	-213 263	-212 044	1 220	-208 520	-139 808	-137 484	2 324
Finansiella kostnader	0	-5	-5	-5	0	-5	-5
Summa kostnader	-1 040 687	-1 047 188	-6 502	-1 057 935	-694 741	-700 139	-5 398
- Varav interna kostnader				-172 360		-119 522	
Verksamhetens nettokostnader	0	-5 000	-5 000	-5 736	-68	-3 970	-3 902

Produktionsstyrelsen redovisar per den 31 augusti 2017 ett ackumulerat resultat på -3 970 tkr vilket är en avvikelse på -3 902 tkr mot periodiserad budget och motsvarar ca -0,6 % av ackumulerad omsättning. Samma period föregående år redovisade Produktionsstyrelsen ett ackumulerat resultat på -7 272 tkr. Produktionens samlade intäkter för perioden är 696 169 tkr vilket är 1 496 (0,2 %) bättre än budgeterat och 8 578 tkr mer intäkter än samma period föregående år. Kostnaderna uppgick sammanlagt till -700 139 tkr som är -5 398 tkr (0,8 %) sämre än budget och -5 270 tkr mer än föregående år. Personalkostnaderna ligger på 69 % av omsättningen ca en procentenhet lägre än föregående år. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på -5 000 tkr vilket är -5 000 tkr sämre än budgeterat och motsvarar ett negativt resultat på -0,48 % emot budgeterad omsättning. Ökningen av underskottet förklaras i analyserna av respektive verksamhet samt att utfall och prognos hänvisas till nedanstående texter för respektive område.

Personalbrist inom ekonomienheten har lett till minskade möjligheter till stöd från controller, vilket medfört svårigheter att följa och åtgärda den ekonomiska utvecklingen under 2017.

Måluppfyllelse

Produktionsstyrelsen har för 2017 formulerat ett mål utöver Kommunfullmäktiges: Att vara en attraktiv arbetsgivare. För att nå målet genomförs under 2017 flera aktiviteter för att minska sjukfrånvaron. Verksamhetschefer och enhetschefer formulerar själva mål och aktiviteter utifrån det ursprungliga uppdraget och lokala förutsättningar. Mål, mätmetod, måluppfyllelse och aktiviteter dokumenteras i verksamhetssystemet Stratsys.

Produktionsstyrelsens verksamheter präglas överlag av hög kundnöjdhet. Ambitionsnivån hos chefer och medarbetare är hög och arbete pågår ständigt för att förbättra kvaliteten inom befintliga ramar.

Analys

Produktionens enheter präglas av ett stort ekonomiskt ansvarstagande. De stora verksamhetsområdena förskolan, grundskolan och gymnasiet klarar sin budgetram. I merparten av de verksamhetsområden där vi bedriver en konkurrensutsatt verksamhet ser vi att resultatet balanserar. Den negativa avvikelser i prognosen för produktionsstyrelsens verksamhetsområden finns i huvudsak inom Gymnasiets språkintröduktion, Komvux, Solskiftets barn- och ungdomsverksamhet samt Solskiftets äldreboende. Budgetavvikelsen på enskilda enheter kan till viss del härledas till ett kraftigt försenat budgetarbete.

Åtgärder, områden att utveckla:

Fyra verksamheter har under året lyfts upp som potentiella ekonomiska problemområden. I samband med detta delårsbokslut står det klart att följdverkningarna med största sannolikhet påverkar bokslutsprognosen negativt för helåret. Analys och åtgärder finns beskrivna nedan under respektive verksamhetsområde.

Investeringsredogörelse

Under perioden januari t.o.m. augusti har 1 932 tkr använts att investera i produktionens verksamheter, främst till arbetsmiljöåtgärder. Produktionsstyrelsen beräknar att använda hela budgeten på 4 000 tkr för helåret.

Investeringsredovisning (belopp i tkr)	HELÅR			JANUARI-AUGUSTI		
	Budget 2017	Prognos 2017	Budget-avvikelse	Utfall 2016	Åck-utfall	Kvar av budget
Förskolor	638	638	0	407	708	-71
Utbildning	1 908	1 908	0	3 670	722	1 186
VoO	835	835	0	115	137	698
Kultur och Fritid	177	177	0	44	0	177
Måltidsenheten	150	150	0	0	364	-214
Staben	292	292	0	0	0	292
Verksamhetens nettokostnader	4 000	4 000	0	4 236	1 932	2 068

Verksamhetsuppföljning

Driftsredovisning per verksamhetsområde (belopp i tkr)	HELÅR			JANUARI-AUGUSTI			
	Budget 2017	Prognos 2017	Budget- avvikelse	Utfall 2016	Ack-budget	Ack-utfall	Budget- avvikelse
Produktionsstab	0	4 500	4 500	5 942	49	6 585	6 536
Utbildning	0	-3 000	-3 000	-1 648	922	-4 684	-5 606
- varav särskolan	0	0	0	-334	33	-21	-54
Förskolor	0	0	0	-103	222	346	124
Kultur och Fritid	0	0	0	498	-34	427	-461
Omsorg / Hemtjänst	0	-3 500	-3 500	-13 470	-501	-3 375	-2 874
Funktionshinder	0	-3 000	-3 000	-1 808	678	-3 320	-2 641
Måltid	0	0	0	853	-47	52	96
Verksamhetens nettokostnader	0	-5 000	-5 000	-9 738	-89	-3 970	-3 901

Utbildning

(Utbildning, exkl förskolor)

Ekonomisk uppföljning

De stora verksamhetsområdena grundskolan och gymnasiet, liksom särskolan klarar sin budgetram. Däremot uppvisar gymnasiets språkintröduktion och Komvux SFI ett underskott. Detta sammantaget gör att utbildningsområdet totalt exklusive förskolor visar ett resultat på - 4 684 tkr vilket är - 5 606 tkr sämre än periodiserad budget och motsvarar - 1,4 % av ackumulerad omsättning. Motsvarande period föregående år hade utbildning, exklusive förskolor ett negativt resultat på - 1 920 tkr. Verksamhetens samlade intäkter för perioden är 332 494 tkr som är 1 799 tkr (0,6 %) bättre än budget och 24 869 tkr mer intäkter än föregående år. Verksamhetens samlade kostnader för perioden är - 337 178 tkr som är - 7 405 tkr (-2,3 %) sämre än budget och 27 633 tkr mer i kostnader än föregående år. Personalkostnaderna ligger på ca 68,8 % av omsättningen vilket är en procentenhet högre än motsvarande period föregående år. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på - 3 000 tkr vilket är - 3 000 tkr sämre än budgeterat och motsvarar ett negativt resultat på - 0,6 % emot budgeterad omsättning.

Volymmer

Volym	Utfall Aug 2017	Utfall Aug 2016	Utfall Aug 2015
Förskoleklass	485	471	446
Grundskola	3 858	3 549	3 554
Gymnasium	585	513	454

Österåkers skolor är mycket populära, vilket vi är glada över. Samtidigt har det stora söktrycket lett till att de centrala grundskolorna inklusive gymnasiet har brist på lokaler, speciellt där de efterfrågas. En konsekvens av detta är att elever och vårdnadshavare inte alltid får den skolplacering de valt/önskat. Trångboddheten på våra centrala skolor skapar också utmaningar i att anpassa lärmiljöerna för elever som har behov av detta, exempelvis genom gruppdelningar och särskilda undervisningsgrupper.

Övertagandet av friskolan Prolympia till kommunal drift i maj månad (Röllingbyskolan) underlättade markant hanteringen av skolvalet till höstterminen 2017, framför allt i förskoleklass och årskurs 7.

Söktrycket till Österåkers Gymnasium var högt till höstterminen 2016 och beläggningen under 2017 är fortsatt hög. Ett lokaltillskott i form av tillfällig paviljong i närområdet har möjliggjort ett ökat intag med ytterligare en klass vid det samhällsvetenskapliga programmet. Till höstterminen 2018 kan ytterligare behov av utökning finnas.

I nedanstående tabell visas möjlig kapacitet att ta emot ytterligare elever i kommunala skolor.

F betyder att skolan inte kan ta mot fler elever i den årskursen. Siffror inom ( ) anger hur många elever i respektive årskurs rektor anser sig ytterligare kunna ta mot.

	F-klass	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Åkerstorp	F	2	F	F						
Bergsättra	F	2	F	F						
Rydbo	F	F	F	F	5	5	5			
Sjökarby	F	F	F	F	F	2	5			
Margretelund	F	3	F	F	1	F	13			
Österskär	F	F	F	F	13	8	14			
Roslagskulla	10	1		10		10				
Ljusterö	15	15	7		10		3		1	
Röllingby	20				F		4	F	5	F
Skärgårdsstad	F	F	1	5	5	F	2	F	1	1
Söra	3	2	F	F	2	F	F	1	F	1
Solskiftet					F	F	F	F	F	2
Tråsättra					F	1	F	F	F	F

Mycket stort intresse för produktionsstyrelsens skolor i Åkersberga gör att kommunen har svårt att uppfylla Skollagens Kap 10 30§ om att tillgodose alla vårdnadshavares önskemål om skolplacering inom grundskolan. Vid beräkning av framtida platstillgång behöver hänsyn tas till kontinuerlig inflyttning. Det är olämpligt att fylla förskoleklasserna till 100% redan vid förskoleklasstarten. Det behöver finnas utrymme för inflyttande elever att komma in i befintliga klasser under de fyra år som barnen går i lågstadiet. Till hösten 2018 behövs därför ytterligare skollokaler tillskapas.

I produktionsstyrelsens "ytterskolor" har vi dock viss outnyttjad kapacitet.

Måluppfyllelse

Utbildningsområdets pedagogiska bokslut görs vid läsårets slut i juni. Verksamheterna följs löpande upp under läsåret av rektor, sammanfattas av verksamhetscheferna och

rapporteras till Produktionsstyrelsen i augusti. Fortsatt fokus på systematisk uppföljning av elevresultaten på enhetsnivå förväntas ge Huvudmannen bättre förutsättningar att fördela resurser där de bäst kommer till nytta.

För att uppnå en större likvärdighet så fördelas ytterligare medel till produktionsstyrelsens grundskolor i form av SALSA-medel som baseras på föräldrars utbildningsbakgrund samt andel av föräldrar med utländsk bakgrund. Ytterligare medel fördelas för elever i behov av särskilt stöd.

För en ökad likvärdighet inom elevhälsans område har det första steget tagits mot en centralt organiserad elevhälsa. Rekrytering av skolläkare samt utökning av omfattningen är genomförd vilket leder till tydligare styrning och ledning av de medicinska, psykologiska och psykosociala insatserna på våra skolor. Grundskolors och gymnasiet rektorer har beslutat att dela in skolorna i "områden" där varje "område" gemensamt anställer skolpsykologer. Detta för att uppnå större likvärdighet beträffande tillgången på skolpsykologer.

Svårigheten att hitta duktiga lärare är en fråga vi arbetar med, och där kan vi konstatera att produktionsförvaltningens skolor verkar klara sig något bättre än jämförbara kommuner i vår närhet.

Produktionsförvaltningens rektorer är väl utbildade, alla rektorer utom en har gått eller går just nu den statliga rektorsutbildningen i regi av Rektorsutbildningen vid Uppsala universitet. Flera rektorer deltar även i rektorslyftet vid samma lärosäte. Organiserat kollegialt utvecklingsarbete sker på lokal nivå för alla chefer inom utbildningsområdet.

Analys

Gymnasieskolan har under de senare åren bedrivit undervisning i språkinträdning i tillfälliga lokaler i anslutning till skolan. Utifrån det söktryck som rådde inför höstterminen 2016 beslutades att inför höstterminen 2017 utöka gymnasiet nationella program med en till två klasser. Nya tillfälliga lokaler i form av paviljonger har tillskapats i närområdet

För att säkerställa att förväntad kvalitet uppnås bör ersättningsmodellen för elever på språkinträdning ses över och jämföras med ersättningarna i länets övriga kommuner. Skolan har inte lyckats vidta åtgärder i den utsträckning som ersättningsnivån kräver varpå ett underskott uppstod under läsåret 2016/2017. Österåkers gymnasium har av Produktionsstyrelsen fått i uppdrag att tydligt beskriva med vilken kvalitet undervisningen på språkinträdning kan bedrivas utifrån tilldelad peng.

Övergången till att Österåkers kommun är en del av Kunskapscentrum Nordost (KCNO) vad gäller svenska för invandrare (SFI) har inneburit stora bekymmer kring ersättningsmodellen. Ersättningen betalas per utförd timme. Arbetsförmedlingen kan med kort varsel kräva olika typer av aktiviteter från den studerande, vilket medför att de avbryter studierna. Då ersättningsmodellen har givna avläsningsveckor kan utföraren stå med kostnader för genomförd utbildning men ersättningen uteblir helt. Samma problematik uppstår då ansökningstrycket gör att verksamheten förbereder och bemannar för till exempel 25 elever men bara sex studerande genomför hela utbildningen och därmed genererar intäkter.

Åtgärder, områden att utveckla:

Åtgärder motsvarande en nerdragning med 2,4 lärartjänst på gymnasiets språkin introduktion är vidtagna inför läsåret 2017/2018. Ytterligare åtgärder är planerade men riskerar att påverka kvaliteten även på de nationella programmen. För en budget i balans inom språkin introduktion beräknas att ytterligare fyra tjänster behöva tas bort på helårsbasis. Detta skulle leda till en gruppstorlek på över 30 elever per grupp vilket påverkar kvaliteten och därmed den viktiga genomströmningstakten negativt. Även ombyggnad av lokalerna alternativt byte av lokaler skulle krävas för att öka gruppstorleken i den omfattningen.

Komvux har lyckats anpassa grund- och gymnasieverksamheten till ersättningsmodellen med kort tid mellan antagning och kursstart. Vård- och omsorgsprogrammet inom yrkesvux uppvisar en nedgång i antalet sökande, vilket är en paradox då behovet av välutbildad vårdpersonal ständigt ökar.

Analys har inletts för att finna orsakerna till den minskade tillströmningen.

När det gäller SFI-verksamheten har diskussion inletts med Arbetsförmedlingen för att skapa bättre förutsättningar för att de studerande ska kunna slutföra sina studier. Ökat preliminärt intag (överinskrivning) av studerande är ytterligare en åtgärd för att kompensera för det höga bortfallet.

Förskola

Ekonomisk uppföljning

Förskolorna visar ett positivt resultat på 346 tkr vilket är 124 tkr bättre än periodens budget och motsvarar 0,1% av ackumulerad omsättning. Motsvarande period föregående år hade förskolorna ett positivt resultat på 2 167 tkr. Förskolornas samlade intäkter för perioden är 110 413 tkr vilket är -1 028 tkr (-0,9 %) sämre än budget och 1 048 tkr mer i intäkter än föregående år. Förskolornas samlade kostnader för perioden är -110 068 tkr som är 1 152 tkr (1,0 %) bättre än budget och 2 870 tkr mer kostnader än föregående år. Personalkostnaderna ligger på drygt 71,3 % av omsättningen, 1,2 procentenheter högre än samma period föregående år. Förskolorna redovisar ett litet överskott per sista augusti, vilket inte överensstämmer med tidigare års utfall för samma period. Prognosen kan komma att revideras, men för närvarande sätt den till ett resultat per den 31 december på 0 tkr.

Volymer	Utfall Aug 2017	Utfall Aug 2016	Utfall Aug 2015
År 1-2	405	409	366
År 3-5	961	924	991

Vi förväntar oss en volymökning med ca 120 barn under senhösten 2017 fram till sista februari 2018. En av våra förskolor har fått ta del av det statliga bidraget för att minska barngruppernas storlek. Detta bidrag kan äventyras om vi på grund av lokalbrist samt fyramånadersregeln blir tvungna att ta in fler barn även på denna förskola.

Måluppfyllelse

Enheterna följer upp verksamheten löpande under året samt sammanställer detta i slutet av juni då huvudmannen får in enheternas systematiska kvalitetsarbete, SKA (pedagogiskt bokslut) och utifrån det gör sin sammanfattande analys. Analysen synliggör verksamhetens gemensamma utvecklingsområden.

Målet att minska antal barn per pedagog har synliggjorts under våren. Rådande platsbrist på de förskolor där vårdnadshavare söker plats i kombination med att vi är yttersta garant avseende fyramånadersregeln gör att målet bara kan nås genom att öka antalet årsarbetare. Det är problematiskt då det redan är trångt på många förskolor vilket påverkar personalens arbetsmiljö och barnens lärmiljö negativt.

Omstart av förskolan Färglådan gjordes i januari och förbättringar har kunnat konstateras i enhetens pedagogiska bokslut.

Söralids förskola erhöll ett stort statsbidrag för minskade barngruppsstorlekar och omorganiserade framgångsrikt utifrån det. Inför ht-17 fick vi besked om att bidraget inte betalas för läsåret 17/18 vilket innebär återgång till tidigare gruppstorlekar och att personalstaben måste minskas. Ett sent besked som sammanföll med att förskolechefen slutade sin anställning har gjort att det ekonomiska resultatet påverkas negativt.

Analys

Analysen visar att den enskilt viktigaste parametern för kvalitet är förskollärartätheten. I dag råder svårighet att rekrytera förskollärare och löneläget är högt. Deltagandet i utvecklings och forskningsprogrammet undervisning i förskolan UNDIF har synliggjort förskolans uppdrag inom bland annat läroplansmålet utveckling och lärande. Vi ser att kvalitativt har verksamheten utvecklats positivt och att förskolechefer och förskollärare har ökat sin analytiska förmåga.

Utifrån det pedagogiska bokslutet från föregående år har insatser för konstaterade utvecklingsområden förbättrat resultatet och där planeras nya insatser för att nå än längre. Det gäller förskolechefernas pedagogiska ledarskap, barns inflytande över utbildningen och miljön samt att öka förskollärartätheten.

Åtgärder, områden att utveckla

Behov finns av fler kommunala förskolor i t.ex Tuna och Skånsta. I dag kan vi inte erbjuda syskon plats på samma förskola. Det här problemet är alltid störst under vårterminen. På höstterminen frigörs platser i samband med att sexåringarna börjar skolan och då fyller vi upp förskolorna. Vårdnadshavare önskar placering under hela året. Konsekvensen blir att huvudmannen tvingar förskolor att ta emot fler barn än vad verksamheten och lokalerna klarar av ur pedagogiskt, arbetsmiljömässigt och relationellt perspektiv samt en negativ effekt för kvaliteten.

I övrigt är ett nytt utvecklingsområde att öka kompetensen runt hur man språkligt stimulerar barn med annat modersmål än svenska.

Vård och Omsorg

Ekonomisk uppföljning

Vård och Omsorg visar ett negativt ackumulerat resultat på -6 695 tkr vilket är -5 515 tkr sämre än periodiserad budget samt motsvarar -4,7 % av ackumulerad omsättning. Resultatet är bättre än föregående år då verksamheten visade ett negativt ackumulerat resultat på -10 823 tkr. Verksamhetens samlade intäkter för perioden är 143 307 tkr som är -1 884 tkr (- 1,3 %) sämre än budget och -26 596 tkr mindre än föregående år. Verksamhetens samlade kostnader för perioden är - 150 002 tkr vilket är -3 631 tkr (-2,4 %) sämre än budget och - 30 724 tkr i minskade kostnader jämfört med föregående år. Personalkostnaderna hamnar på drygt 86,5 % av omsättningen. Motsvarande siffra år 2016 var 90,3% vilket innebär en minskning av personalkostnaderna procentuellt sett. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på -6 500 tkr vilket är -6 500 tkr sämre än budgeterat och motsvarar ett negativt resultat på - 3,0 % emot budgeterad omsättning.

Ca 1 400 tkr av underskottet inom vård- och omsorg kan härledas till kvarvarande effekter från hemtjänstens avveckling 2016. Dessa kostnader är flyttade till produktionen centralt för att få en rättvisare bild över resultatet inom Vård och Omsorg. Samtliga verksamhetsdelar inom vård- och omsorg har stora utmaningar att kombinera förväntad kvalitet med ekonomi i balans. Genom återkommande effektiviseringar kan dock framsteg påvisas såväl inom verksamheten på Ljusterö som inom delar av daglig verksamheten samt i viss mån inom insatsen Personlig assistans.

Volymer

Antalet kunder inom vård- och omsorg	2017	2016
Funktionsnedsättning	817	811
varav Avlösning/ledsagning	82	80
Äldreomsorg ink hemtjänst*	198	533
Totalt	1097	1424

* En kund kan finnas hos flera utförare och räknas då på båda ställena

Nedgången i antal kunder inom äldreomsorgen förklaras av 2016 års avveckling av den kommunalt utförda hemtjänsten på fastlandet.

Måluppfyllelse

Verksamheterna präglas av hög kundnöjdhet och åtgärder för att nå målet om minskad sjukfrånvaro har börjat få effekt. Arbetet med att stärka vård- och omsorgsverksamheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete pågår och under våren har fokus främst legat på aktiviteter som stärker efterlevnaden av lagar och riktlinjer gällande HSL.

Analys

Två delar av vård- och omsorg sticker ut negativt ekonomiskt. Den ena, Solskiftets barn- och ungdomsverksamhet, finns inom verksamhetsområdet funktionshinder och den andra, Solskiftets äldreboende, finns inom verksamhetsområdet äldreomsorg/hemtjänst.

Båda verksamheterna har haft hög chefsomsättning vilket negativt påverkat effekterna av tidigare planerade åtgärder.

En del av problematiken vid Solskiftets äldreboende kan härledas till den tidigare höga sjukfrånvaro och de negativa följderna för stabilitet, schema och bemanning. I mars 2017 samlokaliseras HSE-enheten med Solskiftets äldreboende, detta har möjliggjort effektiviseringar på lokalytor samt ökat förutsättningarna för samordningsvinster. För att bland annat minska vårdtyngden vid Solskiftets äldreboende kommer vi under hösten 2017 successivt avveckla växelvårdsplatserna, vilka då övergår till andra aktörer. Med anledning härav kan bemanningen justeras ytterligare inför verksamhetsåret 2018.

Vid Solskiftets barn- och ungdomsverksamhet har sedan november 2016 fokus legat på att hantera ett tillsynsbeslut från Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO). Beslutet innebar krav på åtgärder för att säkerställa att hanteringen av hälso- och sjukvårdsåtgärder sker i samverkan med vårdgivare utifrån kraven på delegering. Med anledning av detta vidtog en mängd åtgärder i nära samråd med medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS). Ökat samarbete med primärvårdsmottagningar har varit nödvändigt men mycket komplicerat att genomföra.

Åtgärder, områden att utveckla

För att minimera underskottet vid Solskiftets äldreboende har omfattande insatser för att minska sjukfrånvaron inletts. Ett trendbrott i statistiken kan skyntas och vi ser fram emot positiva ekonomiska effekter på längre sikt. En minskning av administrativ personal med 1,4 årsarbetare är beslutad och genomförs under hösten. Ett arbete med att behovsanpassa personalstyrkan från 7,5 till 6,5 årsarbetare/12 kunder och optimering av den schemalagda bemanningen är inledd. Pensionsavgångar och vakanshållning av lediga tjänster under hösten beräknas till 2018 motverka förlusterna av växelvårdsplatser.

Inom Solskiftets barn- och ungdomsverksamhet har verksamhetschef inlett en dialog med beställarna av insatserna (dels inom Österåkers kommun, dels med grannkommuner som placerar barn vid enheten), då verksamheten i dagsläget bedömer att ekonomiska förutsättningar saknas för att till fullo uppfylla de krav IVO ställer enligt lagar, förordningar och föreskrifter.

Effektiviseringar för att uppnå en budget i balans har vidtagits under ett antal år och ytterligare besparingar är främst möjliga genom att minska bemanningen. Produktionsförvaltningens bedömning är dock att vi nu nått en punkt där konsekvenserna av ytterligare besparingar blir mycket stora.

Måltid

Ekonomisk uppföljning

Måltidsenheten visar ett negativt resultat på 52 tkr vilket är 99 tkr bättre än periodiserad budget och motsvarar 0,2 % av ackumulerad omsättning. Motsvarande period föregående år hade verksamheten ett negativt resultat på -2 131 tkr. Verksamhetens samlade intäkter för perioden är 25 310 tkr som är -690 tkr (-2,7 %) sämre än budget och 1 367 tkr mer i intäkter än föregående år. Verksamhetens samlade kostnader för

perioden är - 25 258 tkr som är 789 tkr (3,0 %) bättre än budget och - 816 tkr mindre än föregående år. Personalkostnaderna ligger på 56,5 % av omsättningen, tre procentenheter lägre än föregående år.

Volymer	Utfall Aug 2017	Utfall Aug 2016	Utfall Aug 2015
Förskola	44 120	47 770	34 600
Grundskola	421 430	449 030	381 879
Gymnasium	52 300	53 236	28 164
Externa	25 100	53 864	37 578
Mellanmål	136 050	128 440	139 760
Äldreomsorgen	26 750	26 341	36 120
Summa	705 750	758 681	658 101

Analys

Måltidsenheten har lägre intäkter pga färre portioner. Anpassningar till den förlorade volymen har skett på motsvarande sätt på kostnadssidan. Andelen ekologiska produkter som används av måltidsenheten var per den sista augusti 21,9% vilket är en ökning jämfört med samma period 2016 som då var 20,1%. Andelen specialkost och särskild önskekost har minskat markant. För att skapa bättre förutsättningar att leda och styra verksamheten mot ökad kvalitet har fyra biträdande enhetschefer tillsatts i verksamheten. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på 0 tkr vilket är ett resultat i enlighet med budget.

Kultur och Fritid

Ekonomisk uppföljning

Volymer	Utfall Aug 2017	Utfall Aug 2016	Utfall Aug 2015
Fritidsgårdar	31 980	32 500	27 207
Musikskolan	865	984	800

Kultur och Fritid visar ett positivt resultat på 427 tkr vilket är 461 tkr bättre än periodiserad budget och motsvarar 1,4 % av ackumulerad omsättning.

Motsvarande period föregående år hade verksamheten ett positivt resultat på 550 tkr. Verksamhetens samlade intäkter för perioden är 30 188 tkr som är - 430 tkr (-1,4 %) sämre än budget och -434 tkr lägre än föregående år. Verksamheten samlade kostnader för perioden är - 29 761 tkr som är 891 tkr (2,9 %) bättre än budget och -311 tkr lägre än föregående år. Personalkostnaderna ligger på 45,6 % av omsättningen 0,3 procentenheter högre än föregående år. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på 0 tkr, vilket är ett resultat i enlighet med budget.

Analys

Badplatser, motionsspår, ridstigar samt vandringsleder som tidigare ingått i Sport- och friluftsenhetens uppdrag har nu övergått till privat aktör. Överlämningen, vilken skulle verkställas den 1 mars fungerade inte tillfredställande. Fram till den 27 mars tog därför Sport- och friluftsenheten ett extra ansvar och upprätthöll driften av området.

Mängden sommarverksamheter för ungdomar inom fritidsgårdarnas ansvarsområde har utökats. Fältgruppen har utökats med två heltidstjänster från april månad och den nya arbetsgruppen har haft relationskapande arbete i fokus.

Musikskolan erbjuder utbildning av högskoleutbildade musklärare i flera olika musikgenrer. Verksamheten utvecklas kontinuerligt för att möta nutidens krav på flexibilitet och upplevelser i kombination med möjligheten till klassisk skolning.

Personaluppföljning

Anställda och årsarbetare	Jan-Aug	PS total	FSK	Utb	KoF	Måltid	VoO
Antal årsarbetare tillsvidare	2017	1216	251	586	43	51	285
	2016	1268	254	563	42	48	361
	2015	1254	251	538	44	50	371
Antal årsarbetare tidsbegränsade	2017	174	30	117	7	1	19
	2016	116	15	77	2	2	20
	2015	132	28	77	3	1	23
Summa årsarbetare total	2017	1390	281	703	50	52	304
	2016	1384	269	640	44	50	381
	2015	1386	279	615	47	51	394
Antal månadsanställda	2017	1508	291	761	57	59	340
	2016	1531	280	709	50	58	434
	2015	1536	290	686	54	59	447

Antalet årsarbetare totalt har ökat med sex stycken jämfört med föregående år. Variationer förekommer mellan de olika verksamhetsområdena, där vård- och omsorg minskat kraftigt pga avvecklingen av hemtjänsten emedan antalet anställda inom utbildningsområdet har ökat. Ökningen av antalet tidsbegränsade anställningar inom utbildningsområdet kan förklaras med bristen på legitimerad personal.

Hälsobokslut

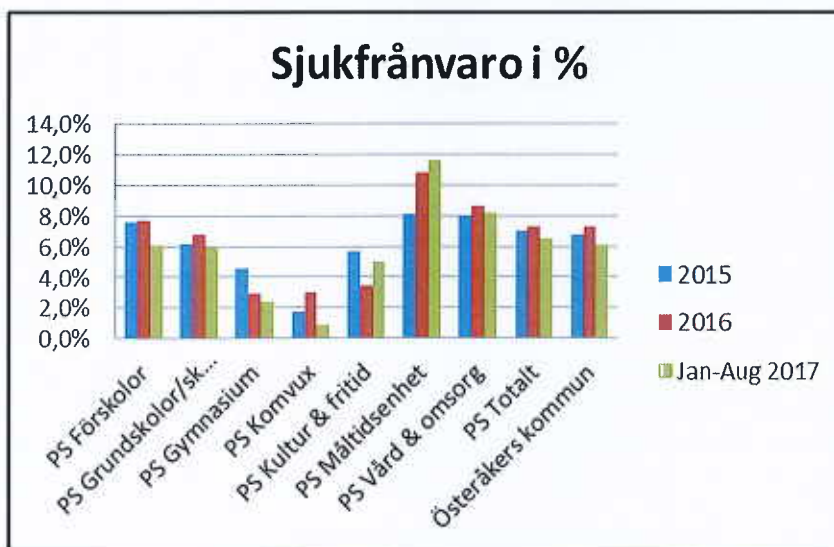
Sjukfrånvaro

Utfallet för hela produktionsförvaltningen under årets första åtta månader blev 6,5 % vilket är en förbättring med 0,8 procentenheter i jämförelse med helåret 2016.

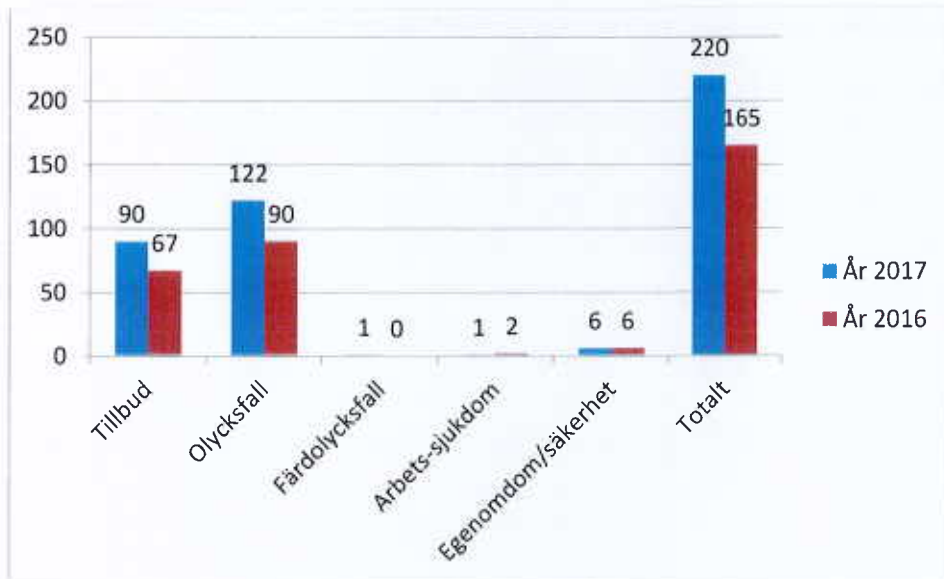
En förbättring av sjuktalen har skett inom samtliga verksamheter utom måltidsenheten och kultur- och fritid. Åtgärder i form av kartläggning och utbildningsinsatser för chefer pågår och förhoppning finns att vi ska nå målet att sänka sjuktalen med en procentenhet under innevarande år. Extra fokus ska läggas på att analysera den flerårigt negativa trenden inom måltidsenheten.

I nedanstående tabeller visar sjukfrånvaron uppdelat per verksamhet.

Sjukfrånvaro i % av arbetstid	Sjukfrånvaro i %		
	Jan-Aug 2017	2016	2015
PS Förskolor	6,1%	7,7%	7,6%
PS Grundskolor/sk boms	5,9%	6,8%	6,2%
PS Gymnasium	2,4%	2,9%	4,6%
PS Komvux	0,9%	3,0%	1,7%
PS Kultur & fritid	5,0%	3,4%	5,7%
PS Måltidsenhet	11,6%	10,8%	8,1%
PS Vård & omsorg	8,2%	8,6%	8,0%
PS Totalt	6,5%	7,3%	7,0%
Österåkers kommun	6,1%	7,3%	6,8%

Arbets-skador

Arbetsmiljöhändelser som inträffat inom Produktionsförvaltningen inklusive underenheter under årets åtta första månader, totalt 220 händelser, vilket är en ökning i förhållande till samma period 2016. Analys av orsaker till ökningen kommer att genomföras.

Uppföljning miljömål

Produktionsstyrelsen har under 2017 satt fokus på miljömålet: *Senast 2018 har alla förskolor i kommunen inventerat material och utrustning som barnen kommer i kontakt med samt ha en handlingsplan för hur farliga ämnen kan fhasas ut.*

Arbete har inletts med att kartlägga vilka farliga ämnen som kan finnas i lokaler och material inom de kommunala förskolorna.

Framåtblick

Produktionens verksamheter har överlag förbättrat kvaliteten under året, och det arbetet kommer fortsätta, och intensifieras. Samtidigt som vi på alla sätt kommer arbeta för att säkerställa en ekonomi i balans.

Liksom i övriga riket kommer personalförsörjningen inom omsorg och utbildning vara en nyckelfråga under de närmaste åren.

Arbetet med att ytterligare utveckla enheternas systematiska kvalitetsarbete samt att tydliggöra produktionsledningens roll för att säkerställa kvaliteten inom samtliga verksamheter pågår.

Produktionen kommer också fortsätta arbeta med frågan hur kommunens egenregiverksamhet på bästa sätt ska möta konkurrensen från privata aktörer och samtidigt upprätthålla rollen som yttersta garant för vård och skola till kommunens samtliga medborgare.